

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 16:15

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:16

ר"ת: 17:49

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 676 29.11.2024 - כה' מרחשוון תשפ"ה

וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אֲבֵרָהּ הוֹלִיד אֶת יִצְחָק (כה, יט)

פְּרִשְׁת - תּוֹלְדוֹת

וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אֲבֵרָהּ הוֹלִיד אֶת יִצְחָק (כה, יט)
לפי שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה. (רש"י) מדוע נקראים ליצני הדור ולא רשעי הדור, שהרי סוף כל סוף הוציאו שם רע לשרה? אלא, רש"י בלשונו הזהב התכוון ודייק באומרו לפי שהיו ליצני הדור אומרים, ליצני הדור רק היו אומרים אך לא באמת חשבו כך והאמת היא שכולם ידעו שיצחק הוא בנו של אברהם, ואף אחד לא חשב שמאבימלך התעברה שרה, ואף הם רק התכוונו לאומרו בתור ליצנות.

ה"חתם סופר" מתרץ על דרך הדרוש, אברהם התפלל על אבימלך לרפואתו, ולרפואת אשתו ואמהותיו שיוכלו ללדת, (לעיל כ' - י"ז), וכתוב בגמרא (ב"ק צ"ב): "כל המבקש רחמים על חבירו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה", ואברהם אבינו זכה להיפקד בגלל שהתפלל על אבימלך וליצני הדור אמרו משפט המשתמע לשתי פנים, מאבימלך נתעברה שרה, המשמעות הפשוטה שיצחק הוא בנו של אבימלך, אך המשמעות האמיתית אליה התכוונו - מהתפילה על אבימלך, התעברה שרה. וזוהי דרכם של ליצנים לומר דברים שיש להם משמעויות שונות וכשיבואו אליהם בטענות על דבריהם, יוכלו להיתמם ולומר לא זו היתה כוונתנו, וכדי להוציא מליבם של הנוהים אחרי דברי הליצנים, יצר הקב"ה זיו פניו של יצחק כאברהם. (מדשן ביתך)

וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לֵה' לְנֶכַח אִשְׁתּוֹ (כה, כא)
במוסכת ברכות (לד, א) אמרו, כל המבקש רחמים על חברו אינו צריך להזכיר את שמו, שכן אמר משה: "אל נא רפא נא לה", ולא הזכיר את שמה של מרים. והמג"א (ר"ס קי"ט) כתב בשם המהרי"ל, שדברי הגמרא הם כשמתפלל על החולה בפניו, אבל שלא בפניו צריך להזכיר שמו. ובשו"ת יביע אומר (ח"י או"ח ס' נד') כתב שכן מבואר בזה"ק (פרשת וישלח דף קסט ע"א) "הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבוא והכני אם על בני. מכאן, מי שמתפלל תפלתו שצריך לפרש דבריו פראוי. הצילני נא. ואם תאמר שהרי הצלתני מלבן - מיד אחי. ואם תאמר קרובים אחרים סתם נקראים אחים - מיד עשו. מה הטעם? בשביל לפרש הדבר פראוי". והיינו משום שלא היה בפניו. והוסיף שבספר 'זכרון למושה' על הגאון חתם סופר (דף מט ע"א) כתב בפירוש לפסוק 'וַיַּעֲתֵר יִצְחָק לֵה' לְנֶכַח אִשְׁתּוֹ', כי אם היה מתפלל שלא בפניה, היה צריך להזכיר שמה ושם אביה, והרי בתואל רשע היה ויהיה קטרוג עליה מצד אביה, לכן העתיר עליה בפניה שאז אין צריך להזכיר שמה כלל. וזה שנאמר לְנֶכַח אִשְׁתּוֹ.

(מתוך העלון 'בארה של תורה' גיליון 41)

ואלה תולדת (כה,יט)

צריך לדעת אחים יקרים כי כח הדיבור הוא כח עצום וע"י דיבורים טובים, פרגונים ומחמאות ניתן להחיות לבבות ואפילו להחזיר בתשובה. כפי שנראה בסיפור הבא ששמענו ממקור ראשון ('קול ברמה' מהרב משה מיכאל צורן שליט"א): אברך שהזדמן בימי בין הזמנים לחנות מכולת ברחובה הראשי של המושבה ראש פינה.

הוא נכנס לשם כדי לרכוש מוצרי חלב למשפחתו ששהתה בצימור, והבחין שהחנות מסודרת מאוד. כל המוצרים מונחים בצורה מאורגנת, באופן שאפשר להגיע מיד לכל מוצר בלי לטרוח ולחפש הרבה.

ניכר היה שבעל המכולת תכנן את חנותו בצורה מיוחדת, 'ניגשתי אל בעל החנות' הוא מספר 'ושיבחתי אותו במלים פשוטות על הסדר שרואים בחנות שלו, והדגשתי שלא בכל חנות יש סדר כזה. 'רואים שאתה אדם מסודר מטבעך' אמרתי לו 'וזה תכונה מאוד טובה ונכונה'. האיש נהנה מאוד מהדברים ושירת אותי אחר-כך בצורה מיוחדת, ואף ליווה אותי בדרכי החוצה תוך שהוא משבח את השם ותורתו.

'זה היה אשתקד. והנה, גם בשנה האחרונה שהיתי בראש פינה בימי בין הזמנים של חודש מנחם-אב, ונכנסתי לחנות המכולת ההיא. אני עצמי שכחתי כבר כמה שהיה בשנה הקודמת ומהמילים היפות שאמרתי לבעליה של החנות.

אבל הוא, הבעלים, לא שכח... מיד כשנכנסתי למכולת, האיש קפץ עליי, ואמר: 'אתה היהודי החרדי ששיבחת אותי לפני שנה, נכון?' וכשהודיתי ב'אשמה', אמר לי: 'אינך יודע מה קרה מאז...' הוא סיפר שכאשר שיבחת אותי בשנה הקודמת, גם אשתו הייתה בחנות, ושמעה את הדו-שיח.

'מיד כשיצאת מהחנות, היא ניגשת אליי בעיניים דומעות ואומרת לי: 'בעלי היקר, מעולם לא שמעתי לקוח שמדבר כך; מעולם לא שמעתי מישהו שנכנס למכולת ואומר מחמאות על הסדר המופתי בחנות.

אם מי שעשה את זה הוא יהודי חרדי, אני רוצה לפחות להתחיל להדליק נרות בשבת... ומאותה שבת היא מדליקה נרות' ובתוך כדי דיבור הוא מוסיף שהעניין לא נגמר בכך. 'אחרי הדלקת הנרות אני משתדל לסור לבית הכנסת להתפלל, ואחר כך אנחנו עושים קידוש, ומשתדלים ככל האפשר לשמור על השבת'.

'ההפתעה הגדולה שלי הייתה' מספר האברך בהתרגשות, כאשר בעל המכולת ממשיך לספר לי שבנו הקטן שראה את הדלקת הנרות והקידוש, ביקש גם הוא ללכת אתו לבית הכנסת. 'עד מהרה 'נאלצנו' להעביר אותו לגן דתי בראש פינה. והכל קרה בגללך!!' - מציין בעל המכולת.

אי אפשר לשמוע סיפור כזה, ולא להתרגש!!! כמה כוח יש בדיבורים טובים שאדם מוציא מפה!!! (עלון 'מתוק מדבש')

וַיֵּעָתֵר יִצְחָק לֵה' לְנִכְח אִשְׁתּוֹ (כה,כא)

חז"ל אומרים: למה התפילה נקראת "עטר"? כיון שיש כלי שמהפך את התבואה, והוא נקרא: "עטר", ולמה התורה קוראת לתפילה בלשון הזו? והתשובה: שהתורה באה ללמד אותנו, שכמו שהכלי מוהפך את התבואה, כך התפילה שאדם מתפלל, הופכת את מידת הדין למידת הרחמים. לא תמיד אנחנו מודעים לכוח העצום שיש לנו, על ידי התפילה.

סיפר הרב אלקריף שליט"א: על משפחה שהאמא שם חלתה, והתפללו עליה כל המשפחה, והשכנות, הרבה תפילות, ול"ע ול"ע בסוף היא לא שרדה... ובני המשפחה היו מאוד שבורים, ולא רק זה, גם האבא נהיה חולה, וזה שבר אותם. האבא אסף אותם, ואמר להם: אני רוצה לספר לכם סיפור, שממנו תבינו, כמה חשובה התפילה, וכמה שהיא עוזרת, ואפילו אחרי הרבה שנים...

בתקופת השואה, היתה משפחה עם שמונה ילדים, שהיו בגטו ונולד להם בדיוק הילדה התשיעית, הבעיה היתה שהיא נולדה עם עצמות עקומות, האמא ידעה שיש גויה שמומחית לבעייה הזו, ליישר את העצמות של התינוקות שנולדו במצב כזה, והחליטה ללכת אליה, הבעיה היתה, שהיא היתה גרה מחוץ לגטו, והיציאה מהגטו לא היתה פשוטה בכלל.

היא חיכתה לשעות הלילה, ואז כאשר היא יצאה עם הילדה לאותה גויה, היא דפקה אצלה בשעות הלילה, היא פתחה לה את הדלת ושמעה את הבקשה שלה, ואמרה לה: אני לא מבינה, הרי היהודים כולכם הולכים למוות, אז מה הענין שאת מנסה ליישר לילדה את העצמות???

אבל האמא לא ויתרה לה, ושכנעה אותה ואמרה לה: תעשי לי טובה, אני מתחננת אלייך, זה חשוב לי, הגויה אמרה לעצמה, אם כבר אני מצילה אותה, אני כבר יעשה את זה עד הסוף.

אמרה לה: את יודעת מה, תיכנסי ביחד עם התינוקת, ואני אחביא אתכן בבית שלי. אמרה לה האמא: הייתי רוצה, אבל אני לא יכולה, למה?? שאלה הרופאה, אמרה לה האמא: מכיון שיש לי עוד שמונה ילדים שנמצאים בגטו, ואם אני אשאיר אותם לבד הם לא ישרדו. הגויה חשבה לרגע, ואמרה לה: את יודעת מה, לכי ותביאי את כולם לכאן, ואני אחביא אתכם, האמא הלכה והביאה את כל הילדים. הגויה החביאה אותם במשך שנה שלימה, דאגה להם לארוחות, ואף אחד לא ידע שהיא מחביאה אותם.

אחרי שנה, כשהסתיימה המלחמה, כל בני המשפחה ניצלו והיגרו לארצות הברית, אחרי תקופה הם עשו מסיבת הודיה והוקרה לאותה חסידת אומות העולם שהצילה אותם, ושלחו לה כרטיס טיסה לארה"ב, וכאשר היא הגיעה אליהם, הם כיבדו אותה בכבוד מלכים. במהלך האירוע, שאלו אותה: רצינו לשאול אותך, מה גרם לך להציל משפחה שלימה?? הרי הסיכון היה עצום!!! ואם הגרמנים היו תופסים אותך, היית מסכנת את כל המשפחה שלך, איך לקחת כזה סיכון???? איך לקחת כזו ריזיקה???

ענתה להם: שהיא אוהבת לקרוא סיפורי תנ"ך, והיא קראה על אברהם אבינו שהתפלל על אנשי סדום שינצלו, והקב"ה הסכים איתו, שאם יהיו עשרה אנשים צדיקים זה יגן על כל העיר, ועכשיו בתקופה כזו שהמוות שולט כאן בכל פינה, אמרתי לעצמי, אם אני אציל משפחה של תשעה ילדים עם האמא הם יהיו עשרה צדיקים, זה יגן עלי וישמור על הבית שלי, ולכן החלטתי להציל אותם.

אמר האבא לבניו: תראו מה זה!!! אברהם אבינו התפלל על סדום שינצלו, ובסוף בורא עולם הסכים אתו, שאם יהיו עשרה צדיקים הוא לא יחריב את סדום, אבל כולנו יודעים שבסוף לא נמצאו אפילו עשרה צדיקים, ונראה שהוא סתם השקיע בתפילה, ולא יצא ממנה כלום.

אבל מתברר, שאחרי 3000 שנה התפילה של אברהם מצילה משפחה שלימה ממוות, אין תפילה שהולכת ריקם!!! תמיד יהיה בזה שימוש, ואם לא רואים תוצאות מיד, צריך לדעת שזה לא הלך לריק, אלא, שישנם דברים שצריכים כמות מסוימת של תפילות כדי להענות.

וסיים האבא, ואמר לבניו: אל תתיאשו מהתפילות!! כיון שאין תפילה שהולכת ריקם!! שמעתו שאומרים בשם הסטייפלער זצ"ל שאמר שאין מצב שתפילה לא נענית, ותמיד תפילה עוזרת, אם לא לעכשו זה מגן על דברים אחרים. (מקשיבים לקולך').

ואלה תולדות (כה, יט)

ה"חפץ חיים" היה עובר בהרבה עיירות, כדי לפרסם ולמכור את ספריו, באחת הפעמים, הוא היה בדרכו לעיירה, והעגלון עצר ב"תחנת רענון" הם ירדו, ואמרו להם בעוד 10 דקות זזים. ה"חפץ חיים" הגיע אחרי 7 דקות, ורואה שהם כבר נסעו והוא נשאר לבד... לא היתה לו ברירה והוא התקדם לבד.

אחרי מספר שעות, הוא הגיע לעיירה, והדבר הראשון שהוא עשה, הוא הלך לבית של העגלון שלקח אותו, הוא שילם לו את דמי הנסיעה, ומיד יצא מהעיר בחזרה אל העיר שלו. לאחר מכן שאלו אותו: אם הוא מכר שם ספרים?

הוא סיפר להם שהוא לא מכר שם כלום, כיון שאם הוא היה מפרסם שהוא מוכר, היה מתפרסם שה"חפץ חיים" בא לעיר, וסביר להניח, שגם העגלון היה מגיע, ואם הוא היה רואה שהוא ברח ל"חפץ חיים", אז הוא היה מתבייש, הוא לא היה יודע איפה לשים את עצמו.

איזו רגישות!!! שהוא לא יראה אותו, שהוא לא יתבייש... אם היו שואלים אותנו, היינו אומרים: שיתבייש, ועוד איך, מה זה להשאיר נוסע כך באמצע הדרך, הוא לא מתבייש?! אבל ה"חפץ חיים" חשב על אותו עגלון, אפילו שהוא לא התנהג בצורה נכונה, בכל זאת ה"חפץ חיים" דאג שהוא לא יתבייש. (מקשיבים לקולך').

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: שמואל בן דבורה, מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, חנן גבאי בן דונה ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארו בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.